

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Elvira Pluta,

în cauza civilă la cererea înaintată de Elvira Pluta către Ministerul Justiției al RM și executorul judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la constatarea încălcării dreptului la petiționare, constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a ordonanței judecătorești și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al RM, casată parțial hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, corectată prin încheierea din 27 februarie 2019, în această parte fiind emisă o hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 27 aprilie 2018, Elvira Pluta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM și executorului judecătoresc Nicolae Pașa cu privire la constatarea încălcării de către executorul judecătoresc Nicolae Pașa a Legii cu privire la petiționare, exprimate prin neexaminarea în termen legal a cererii din 13 septembrie 2017, constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a ordonanței judecătorești nr. 2po-546/2011 din 27 octombrie 2011, emisă de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, încasarea de la Ministerul Justiției al RM a sumelor de 6964 euro în valută națională și 1500 lei, a dobânzii de întârziere pentru neexecutarea ordonanței pe perioada 14 decembrie 2011 – 01 martie 2018, și încasarea de la Ministerul Justiției al RM a prejudiciului moral în mărime de 200000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a ordonanței judecătorești.

În motivarea acțiunii, Elvira Pluta a invocat că, la 14 decembrie 2011, a înaintat executorului judecătoresc Nicolae Pașa o cerere cu privire la intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. 2po-546/2011 din 27 octombrie 2011, cu privire la încasarea de la Artur Efros a 6964 euro și 1500 lei.

În baza cererii creditorului, executorul judecătoresc a emis încheierea privind primirea spre executare a documentului executoriu și intentarea procedurii de executare nr. 019-1158/11 din 14 decembrie 2011.

Potrivit reclamantei, până la momentul actual documentul executoriu nu a fost executat, fapt ce depășește esențial termenul rezonabil de executare.

La 13 septembrie 2017, reclamanta a înaintat executorului judecătoresc Nicolae Pașa o cerere prin care a solicitat calcularea dobânzii de întârziere, la care nu a primit răspuns. Astfel, data nașterii obligației de executare a documentului executoriu cu privire la încasarea datoriei de la Artur Efros în folosul Elvirei Pluta este 14 decembrie 2011, când a fost intentată procedura de executare. Documentul executoriu nu a fost executat până la 01 martie 2018, după expirarea unei perioade de 6 ani, 5 luni și 14 zile. Termenul prin care a fost încălcat dreptul la executare, precum și continuitatea neexecutării, denotă incontestabil și expres faptul încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a documentului executoriu.

În așa mod, prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a cauzei, a fost încălcat grav dreptul prevăzut de articolul 6 paragraful 1 din Convenția CEDO. Se invocă faptul că executorul judecătoresc nu a luat măsuri eficiente pentru executarea operativă a documentului executoriu, care a avut drept consecință tergiversarea executării și neexecutarea în termen rezonabil a documentului executoriu.

Abia la 13 noiembrie 2014 (după 3 ani din momentul intentării procedurii de executare), executorul judecătoresc a emis o încheiere de asigurare a executării, prin care a aplicat sechestrul pe mijloacele financiare ale debitorului. Mai mult, tergiversarea executării documentului executoriu prin aplicarea întârziată a sechestrului asupra mijloacelor financiare, a dus la neexecutarea hotărârii și s-a creat situația imposibilității executării, deoarece debitorul putea obține banii din instituțiile bancare, fiind la curent despre intentarea procedurii de executare prealabil cu 3 ani în urmă.

Faptul aplicării întârziate a sechestrului asupra mijloacelor bancare este confirmat și prin răspunsul instituțiilor bancare, datate după 13 noiembrie 2014, când a fost emisă încheierea.

De asemenea, executorul judecătoresc a tergiversat executarea documentului executoriu prin faptul redeplasării timp îndelungat la adresa debitorului și prin faptul că nu a luat măsuri urgente și eficiente întru stabilirea locului aflării debitorului prin anunțare în căutare.

Potrivit procedurii de executare, se constată că executorul judecătoresc s-a deplasat la adresa debitorului la data de 10 martie 2015, după 4 ani din momentul intentării procedurii de executare și a înaintat demersul de anunțare în căutare a debitorului la data de 21 aprilie 2015. La fel, executorul judecătoresc a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție la 03 noiembrie 2012, după un an din momentul intentării procedurii de executare.

Reclamanta consideră că neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii a avut loc în urma comportamentului cu rea-credință a debitorului, exprimat prin eschivare, refuzul de a se prezenta în fața executorului judecătoresc. Indiferent de aceasta, executorul judecătoresc era obligat să aplice măsuri legale în vederea executării hotărârii în termen rezonabil. Totodată, reclamanta nu deține în proprietate un spațiu locativ, are o stare financiară precară, este angajată cu un salariu lunar de 2525 lei, și executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești pentru ea avea o importanță majoră.

Suplimentar, prin tergiversarea executării hotărârii judecătorești, și anume neîntreprinderea măsurilor de către executorul Nicolae Pașa, reclamantei i-a fost încălcat grav dreptul la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reieșind din aceste considerente, reclamanta a solicitat încasarea de la Ministerul Justiției al RM în beneficiul său a sumei de 6964 euro și 1500 lei.

Mai mult, ca urmare a neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, reclamantei i-a fost cauzat un prejudiciu moral, manifestat prin faptul că aceasta a fost supusă timp de mai bine de șase ani și cinci luni suferințelor psihice, stărilor de anxietate, frustrare, neliniște, stres.

Potrivit cererii de chemare în judecată, la 13 septembrie 2017, reclamanta a depus o cerere la executorul judecătoresc Nicolae Pașa prin care a solicitat calcularea dobânzii de întârziere, emiterea și expedierea în adresa sa a unei încheieri de încasare de la Artur Efros a dobânzii de întârziere, precum și informația cu privire la măsurile întreprinse de executorul judecătoresc, la care nu a primit nici un răspuns, din aceste considerente solicitând instanței de judecată constatarea încălcării de către executorul judecătoresc a Legii cu privire la petiționare.

Prin încheierea din 03 octombrie 2018, instanța a dispus separarea pretențiilor, fiind reținute pretențiile reclamantei cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a ordonanței din 27 octombrie 2011 a Judecătoriei Buiucani în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 și cea de constatare a încălcării Legii cu privire la petiționare de către executorul judecătoresc Nicolae Pașa.

Prin hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, corectată prin încheierea instanței de judecată din 27 februarie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de Elvira Pluta a fost admisă parțial. S-a constatat faptul încălcării dreptului reclamantei Elvira Pluta la executarea în termen rezonabil a ordonanței judecătorești nr. 2po-546/2011 din 27 octombrie 2011, emisă de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău. S-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Elvirei Pluta echivalentul bănesc pentru compensarea prejudiciului moral pentru neexecutarea în termen rezonabil a ordonanței judecătorești, în mărime de 30000 lei. În rest pretențiile înaintate de Elvira Pluta au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției al RM, casată hotărârea din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, corectată prin încheierea din 27 februarie 2019, în partea constatării faptului încălcării dreptului Elvirei Pluta la executarea în termen rezonabil a ordonanței judecătorești nr. 2po-546/2011 din 27 octombrie 2011, emisă de Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău și încasării din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Elvirei Pluta a echivalentului bănesc pentru compensarea prejudiciului moral pentru neexecutarea în termen rezonabil a ordonanței judecătorești, în mărime de 30000 lei, în această parte fiind emisă o nouă hotărâre prin care s-au respins ca neîntemeiate cerințele Elvirei Pluta cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a ordonanței judecătorești și compensarea prejudiciului moral pentru această încălcare. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, în acțiunile executorului judecătoresc nu s-a constatat nici un temei de tergiversare a executării documentului executoriu, or acesta a fost și este în imposibilitate de a întreprinde careva acțiuni de executare, în condițiile în care, în perioada de timp din momentul intentării procedurii de executare a efectuat mai multe deplasări la fața locului pe adresa indicată în

documentul executoriu și pe adresa indicată în Baza de date WEB-ACCES, în scopul identificării și inventarierii bunurilor mobile, aflate în posesia debitorului, pentru urmărirea acestora în contul achitării datoriei stabilite prin documentul executoriu, de fiecare dată fiindu-i împiedicat accesul în bunurile imobile nominalizate, fapt confirmat prin procesele-verbale de constatare a imposibilității. Totodată, executorul judecătoresc a întreprins și alte acțiuni, cum ar fi citarea debitorului, anunțarea lui în căutare, aplicarea interdicțiilor, sechestrelor, sancțiunilor administrative, etc. Astfel, conduita executorului judecătoresc Nicolae Pașa, este în conformitate cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligență sau tergiversarea executării ordonanței judecătorești, din culpa executorului.

La 19 iunie 2019, Elvira Pluta a contestat cu recurs decizia din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea în vigoare a hotărârii din 19 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elvira Pluta este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 15 mai 2019 și expediată participanților la proces la 30 mai 2019 (f.d. 201), însă materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 15 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 19 iunie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu

conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Elvira Pluta.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Elvira Pluta.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova